Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, og af Rådets forordning (EØF) nr. 574/72 om regler til gennemførelse af forordning (EØF) nr. 1408/71«

KOM(2004) 830 endelig — 2004/0284 (COD)

(2006/C 24/09)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 14. januar 2005 under henvisning til EF-traktatens artikel 251 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Beskæftigelse, Sociale og Arbejdsmarkedsmæssige Spørgsmål og Borgerrettigheder, som udpegede José Isaías Rodríguez García-Caro til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 5. september 2005.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 420. plenarforsamling den 28.-29. september 2005, mødet den 28. september 2005, følgende udtalelse med 171 stemmer for, ingen imod og 4 hverken for eller imod:

1. **Indledning**

1.1 Siden den blev vedtaget, er forordning nr. 1408/71 og 574/72 om anvendelsen af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, blevet ændret flere gange for at følge med udviklingen i disse ordninger og i de ydelser, de omfatter.

1.2 Det drejer sig grundlæggende om at bringe forordningerne på linie med de lovændringer, der finder sted i medlemsstaterne, og med Domstolens forskellige domme. Formålet med det forordningsforslag, der nu forelægges EØSU, er således at tage hensyn til de ændringer, der er sket i den nationale lovgivning især i de nye medlemsstater, og videreføre forenklingen af procedurerne for adgang til sygehjælp i udlandet ved også at ændre reglerne for ydelser i anledning af arbejdsulykker og erhvervssygdomme.

1.3 Den seneste ændring af begge forordninger blev foretaget med forordning nr. 631/2004 ([1]), som indføjede ovennævnte ændringer af reglerne for ydelse af sygehjælp i en anden medlemsstat. EØSU har afgivet udtalelse ([2]) om dette forslag til forordning.

1.4 Men den største ændring i koordineringen af medlemsstaternes sociale sikringsordninger er dog den, der gennemføres i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 883/2004 ([3]), som efter seks års behandling i EU-institutionerne nu er blevet vedtaget og offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende*. Denne forordning, som erstatter forordning nr. 1408/71, er endnu ikke trådt i kraft i afventning af vedtagelsen af gennemførelsesforordningen, som på sin side skal afløse den gældende forordning nr. 574/72.

Om forordningen om koordinering af de sociale sikringsordninger afgav EØSU udtalelse ([4]) på grundlag af det forslag, der i sin tid blev fremlagt af Kommissionen.

2. **Forslagets indhold**

2.1 Forslaget indeholder ændringer til to forordninger. Dels til forordning nr. 1408/71, dels til forordning 574/72, som fastsætter gennemførelsesbestemmelserne til denne. Der er ingen sammenhæng mellem de to ændringer, da de udspringer af forskellige juridiske forhold, som nævnt ovenfor i punkt 1.2.

2.1.1 Hvad angår forordning nr. 1408/71 foretages der ændringer i flere af dens bilag. Disse bilag vedrører særlige situationer i de forskellige medlemsstater, som skal nævnes udtrykkeligt heri, for at borgerne kan være omfattet af de relevante bestemmelser.

2.1.2 Ændringerne af forordning nr. 574/72 skal forenkle indholdet og reducere de administrative procedurer, der skal følges i dag for at få sygehjælp i en anden medlemsstat ved arbejdsulykker eller erhvervssygdomme. Der anvendes de samme kriterier for forenkling af reglerne for ydelse af sygehjælp generelt, som blev fulgt i forbindelse med forordning nr. 631/2004.

([1]) EUT L 100 af 6.4.2004.

([2]) EØSU's udtalelse om *Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om koordineringen af de sociale sikringsordninger* (ordfører: José Isaías Rodríguez García Caro - EFT C 75 af 15.3.2000).

([3]) EUT L 166 af 30.4.2004.

([4]) EØSU's udtalelse om *»Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, og af Rådets forordning (EØF) nr. 574/72 om regler til gennemførelse af forordning (EØF) nr. 1408/71, for så vidt angår harmonisering af rettigheder og forenkling af procedurer«* (Ordfører: Peter Boldt - EUT C 32 af 5.2.2004).

3. **Generelle bemærkninger**

3.1 EØSU bifalder forslagets indhold, da det viderefører den linie med forbedring og forenkling af de fastsatte procedurer med henblik på en optimal koordinering af de sociale sikringsordninger i EU. Enhver ændring, som kommer EU's borgere til gode og letter forholdet til de offentlige myndigheder i medlemsstaterne vil altid blive hilst velkommen af EØSU.

3.2 EØSU ser også positivt på forslaget til forordning, da det udtrykkeligt udvikler en af de fire friheder, som Den Europæiske Union oprindeligt er funderet på, nemlig fri bevægelighed for arbejdstagere og nu — gennem udvidelse af denne ret — fri bevægelighed for personer, som er omfattet af den foreslåede ordning. Derfor må EØSU endnu en gang gentage sin opfordring til de forskellige instanser i EU og i medlemsstaterne om at få fjernet alle eksisterende barrierer, således at der kan skabes et egentligt område med fri bevægelighed for personer inden for EU's grænser og en reel europæisk socialret. EØSU glæder sig over indholdet i forslaget, da det tilfører et nyt element, som styrker en grundlæggende borgerret.

3.3 Den fælles beslutningsprocedure kan i kraft af sin varighed føre til betydelige ændringer i forslagenes indhold. I en tidligere EØSU-udtalelse ([5]) om et forslag om delvise ændringer af de to forordninger pegede EØSU på nødvendigheden af at blive hørt og afgive udtalelse inden for en realistisk tidshorisont, især når der er tale om forslag af denne art, der drejer sig om ændringer af arbejds- og socialretlige bestemmelser. Dette standpunkt blev bekræftet i en senere udtalelse ([6]) fra EØSU, som anmodede om at få mulighed for at udtale sig om enhver ændring af teksten, der måtte blive indføjet i løbet af beslutningsproceduren. Derfor påpeger EØSU endnu en gang, at der skal tages hensyn til dets rådgivende rolle i denne form for procedurer.

3.4 Med vedtagelsen og offentliggørelsen af forordning nr. 883/2004 ([7]) om koordinering af de sociale sikringsordninger, er den i punkt 3.3 beskrevne situation blevet endnu mere eklatant. I sin udtalelse ([8]) herom påpegede EØSU, at det i betragtning af forslagets komplicerede karakter og de mange ændringer, det med al sandsynlighed ville undergå i løbet af behandlingen, var nødvendigt at følge forslagets videre skæbne. Fire år efter afgivelsen af denne udtalelse er forordningen blevet vedtaget, uden at EØSU har fået lejlighed til at ytre sig om indholdet.

I betragtning af sådanne ordningers rækkevidde og den store betydning det har, at EØSU's stemme bliver hørt på det mest opportune tidspunkt, anmoder EØSU om, at høringsproceduren tilpasses for at give det organiserede civilsamfund mulighed for at deltage mere effektivt i EU's lovgivningsproces.

Ligeledes anser EØSU det for nødvendigt at udarbejde en initiativudtalelse om den nye forordning nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger, som til sin tid vil erstatte den gældende forordning nr. 1408/71, for yderligere at underbygge det standpunkt, EØSU indtog i ovennævnte udtalelse.

3.5 Ligeledes mener EØSU, at bestemmelserne om den rådgivende funktion, der i henhold til forordning nr. 1408/71, afsnit V, tilkommer Den Administrative Kommission for Vandrende Arbejdstageres Sociale Sikring, skal overholdes til punkt og prikke. Denne kommission, som først og fremmest er sammensat af fagforenings- og arbejdsgiverrepræsentanter, er det forum, hvor arbejdsmarkedsparterne kan komme til orde over for EU-institutionerne gennem udtalelser eller forslag til ændringer i den sociale sikring på EU-plan.

3.6 I henhold til artikel 90 i forordning nr. 883/2004 ophæves forordning nr. 1408/71 bortset fra visse særlige tilfælde, og artikel 91 fastsætter, at den træder i kraft tyve dage efter offentliggørelsen. I andet afsnit i denne artikel anføres det dog, at den finder anvendelse fra datoen for gennemførelsesforordningens ikrafttræden.

Af disse grunde, og i betragtning af at år 2006 er udpeget til europæisk år for arbejdstagernes mobilitet, opfordrer EØSU EU-institutionerne og medlemsstaterne til så hurtigt og effektivt så muligt at få udarbejdet og vedtaget den fremtidige gennemførelsesforordning, således at bestemmelserne i den nye koordineringsforordning snarest muligt kan træde i kraft og dermed træde i stedet for de komplicerede bestemmelser i den nuværende forordning nr. 1408/71.

4. **Særlige bemærkninger**

4.1 Rådets forordning nr. 1408/71 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet.

4.1.1 Bilag I, II, II a, III, IV og VI til forordningen ændres i henhold til artikel 1 i forslaget.

([5]) EØSU's udtalelse om *»Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, og af Rådets forordning (EØF) nr. 574/72 om regler til gennemførelse af forordning (EØF) nr. 1408/71«* (Ordfører: José Isaías Rodríguez García-Caro - EFT C 367 af 20.12.2000).

([6]) EØSU's udtalelse om *»Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, og af Rådets forordning (EØF) nr. 574/72 om regler til gennemførelse af forordning (EØF) nr. 1408/71, for så vidt angår harmonisering af rettigheder og forenkling af procedurer«* (Ordfører: Peter Boldt - EUT C 32 af 5.2.2004).

([7]) EUT L 166 af 30.4.2004.

([8]) EØSU's udtalelse om *»Forslag til Rådets forordning (EF) om koordinering af de sociale sikringsordninger«* (ordfører: José Isaías Rodríguez García-Caro - EFT C 75 af 15.3.2000).

4.1.2 Bilag I, del II (forordningens anvendelsesområde og i den forbindelse definitionen af »familiemedlem«), tilpasses for at tage hensyn til ændringerne i den slovakiske lovgivning.

4.1.3 Ændringen af bilag II, del I (særordninger for selvstændige erhvervsdrivende, som ikke er omfattet af forordningens anvendelsesområde), følger af ændringer i den franske lovgivning.

4.1.4 Som følge af ændringerne af den estiske, lettiske og polske lovgivning ændres bilag II, del II (særlige ydelser i anledning af fødsel eller adoption, som ikke er omfattet af forordningens anvendelsesområde). I samme bilag foretages der desuden en ændring med sigte på Luxembourg, som følge af en afgørelse fra EF-domstolen, hvorefter ydelser i anledning af fødsel eller adoption ikke er udelukket fra forordningens anvendelsesområde, men snarere er at betragte som en familieydelse, der kan eksporteres.

4.1.5 Bilag II a) til forordningen (særlige ikke-bidragspligtige ydelser) ændres som følge af forskellige ajourføringer og tilpasninger i den pågældende tyske, slovakiske, lettiske og polske lovgivning.

4.1.6 I bilag III, del A (bestemmelser i overenskomster om social sikring, som forbliver i kraft på trods af forordningens bestemmelser om deres bortfald), stryges unødvendige optegnelser for at forenkle indholdet.

Af samme grund ændres bilag III, del B (bestemmelser i bilaterale overenskomster, der ikke finder anvendelse på alle de personer, der er omfattet af forordningen). Der foretages følgelig en omnummerering, og der medtages bilaterale overenskomster eller aftaler, som opfylder betingelserne for at blive optegnet.

4.1.7 Bilag IV, del A (oversigt over de nationale lovgivninger, hvorefter størrelsen af ydelser ved invaliditet er uafhængig af forsikringsperiodernes længde), ændres for at tage højde for en tilsvarende bestemmelse i den tjekkiske lovgivning.

Af samme grund foretages der med sigte på Tjekkiet og Estland en ændring af bilag IV, del C (oversigt over de tilfælde, hvor ydelsen ikke beregnes efter den dobbelte pensionsberegning), eftersom denne aldrig vil give et højere resultat.

Bilag IV, del D (fortegnelse over de ydelser og aftaler vedrørende samtidig ret til flere ydelser af samme art i to eller flere medlemsstater), tilpasses ændringer i den slovakiske lovgivning.

4.1.8 Bilag VI (særregler for anvendelsen af visse medlemsstaters lovgivning) tilpasses ændringer i den nederlandske lovgivning.

4.1.9 Ændringerne af de forskellige bilag til forordning nr. 1408/71 opfylder flere formål, som EØSU ønsker at fremhæve.

For det første skal det understreges, at disse ændringer giver en række forenklinger, der gør anvendelsen og forståelsen af den nemmere. Hermed videreføres den linie, der blev lagt med forordning nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger, som har til formål at forenkle og modernisere denne koordinering, samtidig med at der tages hensyn til medlemsstaternes lovgivning på socialsikringsområdet. EØSU støtter disse ændringer.

For det andet kan det fastslås, at nogle lande har indført nye ydelser for bestemte forsikringstilfælde, som er udtryk for fremskridt i de pågældende medlemsstaters sociallovgivning. EØSU glæder sig over de forbedringer af de sociale rettigheder, der foretages i de forskellige medlemsstater, men beklager, at borgerne i de nyeste medlemsstater underkastes særlige administrative begrænsninger.

4.1.10 Endelig mener EØSU, at bilag II, del II, i forordningen bør udgå. Medlemsstaterne bør være lydhøre over for Domstolens retspraksis, som fastsætter, at ydelser i anledning af fødsel eller adoption ikke er særlige ydelser, men snarere familieydelser, der følgelig kan eksporteres. EØSU håber, at medlemsstaterne vil anerkende denne retstilstand, før Domstolen ved dom udvider den til hele EU.

4.2 Rådets forordning nr. 574/72 om regler til gennemførelse af forordning nr. 1408/71.

4.2.1 Artikel 2 i forslaget ændrer fire artikler i forordningen, som alle vedrører sygehjælp i tilfælde af arbejdsulykker og erhvervssygdomme.

4.2.2 Stk. 5 og 6 i artikel 60 (naturalydelser under ophold i en anden medlemsstat end den kompetente) udgår. Hermed udgår bestemmelsen om, at hospitalsindlæggelsen skal meddeles, da den ikke er blevet fulgt i praksis.

EØSU støtter alle foranstaltninger, som giver en administrativ forenkling og afskaffer unødigt bureaukrati.

4.2.3 Ordlyden af artikel 62 (naturalydelser ved ophold i en anden medlemsstat end den kompetente) ændres. Med indførelsen af det europæiske sygesikringskort afskaffes overflødige formaliteter, som under alle omstændigheder vil blive ordnet af de statslige kompetente institutioner og ikke af den berørte person. Ordlyden kommer altså til at svare til forordningens artikel 21 efter ændringen af denne i henhold til forordning nr. 631/2004.

EØSU støtter enhver ændring, som letter borgernes adgang til de ydelser, de har ret til.

4.2.4 I artikel 63 (naturalydelser til arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende, som flytter eller vender tilbage til bopælslandet, samt til arbejdstagere eller selvstændige, som har tilladelse til at søge lægehjælp i en anden medlemsstat) ændres stk. 2. Det er nødvendigt, fordi der her henvises til stk. 5 og 6 i artikel 60, som stryges i dette nye forslag til forordning.

4.2.5 I artikel 66 (tvivl om en ulykkes eller sygdoms arbejdsrelaterede karakter) fjernes henvisningen i stk. 1 til forordningens artikel 20, som bortfalder i henhold til forordning nr. 631/2004.

4.2.6 EØSU støtter alle de foreslåede ændringer, fordi de forbedrer forordningen ved at forenkle ordlyden og begrænse bureaukratiet og dermed letter borgernes kontakt med myndighederne.

5. **Konklusioner**

5.1 EØSU støtter generelt forordningsforslaget med forbehold af bemærkningerne i nærværende udtalelse. Det er efter udvalgets mening positivt, at ordlyden af forordning nr. 1408/71 og 574/72 forenkles og forbedres for at fremme unionsborgernes frie bevægelighed. Endnu mere positivt ville det dog være, hvis forordning nr. 833/2004, som i sig selv udgør en generel og for koordineringen af de sociale sikringsordninger vidtrækkende forenkling, blev sat i kraft.

5.2 Eftersom EØSU ikke har haft lejlighed til at udtale sig om den endelige version af forslaget til forordning nr. 883/2004, som det nu fremstår efter en langtrukken lovgivningsprocedure, bør der efter EØSU's mening ufortøvet udarbejdes en initiativudtalelse om dette forslag, før man går i gang med lovgivningsbehandlingen af forslaget til gennemførelsesforordning, som Kommissionen er ved at lægge sidste hånd på.

5.3 EØSU opfordrer Kommissionen til snarest at færdiggøre forslaget til gennemførelsesforordning, og det opfordrer Rådet og Europa-Parlamentet til at gå hurtigt frem med lovgivningsproceduren med henblik på vedtagelsen af den nævnte forordning, således at den langsommelighed, der blev lagt for dagen i behandlingen af forordning nr. 883/2004, ikke gentager sig, især når man betænker, at året for arbejdstagernes mobilitet fejres i 2006.

5.4 Hvad angår de foreslåede tilpasninger i de forskellige bilag til forordning nr. 1408/71, anmoder EØSU om, at tilpasningen i bilag II, del II, om særlige ydelser i anledning af fødsel eller adoption hurtigst muligt bliver strøget, og at dette sker med tilslutning fra de medlemsstater, som endnu fastholder disse ydelsers ekstraordinære karakter.

Bruxelles, den 28. september 2005

Anne-Marie SIGMUND

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg